

Κεφάλαιο 2ο

Λειτουργίες της γλώσσας

Ι. Δήλωση - Συνυποδήλωση

Ερωτήσεις

Με ποια σημασία (δηλωτική/κυριολεκτική ή συνυποδηλωτική/μεταφορική) χρησιμοποιούνται στο απόσπασμα οι παρακάτω λέξεις ή φράσεις;

Πώς απαντάμε

Εξετάζουμε στο απόσπασμα που μας δίνεται εάν η συγκεκριμένη λέξη ή φράση:

- Έχει **κυριολεκτική** σημασία (δήλωση).
- Έχει **μεταφορική** σημασία (συνυποδήλωση).

II. Λειτουργίες της γλώσσας

Ερωτήσεις

Να εντοπίσετε σε ποια αποσπάσματα η γλώσσα χρησιμοποιείται με την αναφορική και σε ποία με την ποιητική λειτουργία της.

Πώς απαντάμε

Εξετάζουμε σε ποια αποσπάσματα:

- Οι λέξεις χρησιμοποιούνται με την κυριολεκτική/δηλωτική τους σημασία και η προσοχή επικεντρώνεται στην πληροφορία. Στην περίπτωση αυτήν, η λειτουργία της γλώσσας είναι **αναφορική**.
- Οι λέξεις χρησιμοποιούνται με τη μεταφορική/συνυποδηλωτική τους σημασία, αξιοποιούνται πολλά σχήματα λόγου και τονίζεται όχι η ίδια η πληροφορία, αλλά ο τρόπος με τον οποίο αυτή παρουσιάζεται.

Στην περίπτωση αυτήν, η λειτουργία της γλώσσας είναι **ποιητική**.

Οι λειτουργίες της γλώσσας

Η γλώσσα λειτουργεί με δύο κυρίως τρόπους: ο ένας αφορά τη λογική, ενώ ο άλλος τις συγκινήσεις μας. Και οι δύο λειτουργίες της γλώσσας χρησιμοποιούνται/επιλέγονται με κριτήρια τον σκοπό / την πρόθεση του πομπού και το ύφος του κειμένου.

Ο πομπός (ομιλητής ή συγγραφέας) απευθύνεται στη **λογική** του δέκτη αποσκοπώντας αποκλειστικά στη **μετάδοση της πληροφορίας**.

Γι' αυτό, χρησιμοποιεί λέξεις ή φράσεις με την **κυριολεκτική / δηλωτική** σημασία τους, π.χ.:

Η καρδιά του ανθρώπινου οργανισμού

Ο πομπός (ομιλητής ή συγγραφέας) απευθύνεται στο **συναίσθημα** του δέκτη αποσκοπώντας στην πρόκληση **συναισθημάτων** και την **αισθητική συγκίνηση**.

Γι' αυτό, χρησιμοποιεί λέξεις ή φράσεις με τη **μεταφορική / συνυποδηλωτική** σημασία τους, π.χ.:

Η καρδιά του προβλήματος